

2023

Koninklijke
Vereniging van
Nederlandse
Papier- en
karton-
fabrieken

GOUD

IN HANDEN

06 LEONOR

10 NIELS

14 MILAN

20 DYANNE

24 BART & HANS

28 NINA

32 LEON

36 MATH

40 PAULA

44 JACQUELINE

VNP-LEDEN

CROWN VAN GELDER

www.cvg.nl

ESKA

www.eska.com

ESSITY CUIJK

www.essity.com

FOLDING BOXBOARD EERBEEK

www.folbb.com

HUHTAMAKI

www.huhtamaki.com

KIMBERLY-CLARK

www.kimberly-clark.com

NEENAH COLDENHOVE

www.coldenhove.nl

PAPIERFABRIEK DOETINCHEM

www.papierfabriekdoetinchem.nl

SAPPI MAASTRICHT

www.sappi.com

SCHUT PAPIER

www.schutpapier.nl

SMART PACKAGING SOLUTIONS

www.smart-packaging-solutions.com

SMURFIT KAPPA PARENCO

www.smurfitkappa.nl

SMURFIT KAPPA ROERMOND PAPIER

www.smurfitkappa.nl

SOLIDUS

www.solidus.com

STORA ENSO DE HOOP

www.storaenso.com

VHP SECURITY PAPER

www.vhpsp.com

WEPA NEDERLAND

www.wepa.nl

MEDEWERKERS & BESTUUR

VNP

Gerrit Jan Koopman (directeur)

Margot Blits

Frouke Boerema

Esther Das

Rutger van Dijk

Esther Freriks

Corneel Lambregts

Jan Pille

Hannes Sanders

Annita Westenbroek

VERBOND PAPIER & KARTON

Jelte Belshof

INFORMATIECENTRUM PAPIER & KARTON

Maroesja Kuut

BESTUURSLEDEN VNP

Rienk Jan van der Kooi (voorzitter)

Wouter Lap (vicevoorzitter)

Miklas Dronkers

Kees Emons

Ferdinand Koster

Erik van Mierlo

Robert Minnesma

Arnoud Roelandse

Henri Vermeulen

EREVOORZITTER

G. van Reenen

INHOUD

08	Nieuws
12	Inspiratie
16	Energie en milieu
19	Drie maal drie is ...
22	Innovatie
26	Veiligheid
34	Informatiecentrum Papier & Karton
38	Jaaroverzicht/lobbyupdate
42	Het jaar in cijfers

GOUD IN HANDEN

We kijken terug op een bijzondere periode: nadat we in het eerste kwartaal van 2022 de coronaperikelen geleidelijk achter ons lieten en elkaar tijdens het VNP Fibre Future Festival voor het eerst sinds lange tijd weer in groten getale ontmoetten, liet in het restant van het jaar een energiecrisis diepe sporen na in onze sector. Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne stegen de energieprijzen tot ongekende hoogte en dat dreef de (kost)prijs van papier en karton flink op. Diverse bedrijven schroefden de productie terug, in afwachting van betere tijden of steun van de overheid.

Desalniettemin liggen papier en karton goed in de markt en bestaat vertrouwen in ons materiaal als essentieel onderdeel van een circulaire, duurzame maatschappij. Ondanks dat de klimaatmaatregelen waaraan we moeten voldoen veel van ons vragen, krijgt onze sector in duurzaamheidsoverzichten en CO₂-benchmarks stevast een fraai rapportcijfer toebedeeld. Dat we - geïnspireerd door het VNP-projectbureau - gezamenlijk nadenken over manieren om onze emissies te reduceren en de bedrijfstak te vergroenen, toont aan dat we samenwerking als een voorwaarde zien om onze ambities waar te maken.

Veilig werken is een van de pijlers van onze sector. Na jaren van daling laat het ongevallencijfer in onze sector een stijgende lijn zien: daarom werken we binnen het Verbond PK samen met collega-papierbranches en vakbonden aan initiatieven die het tij moeten keren. Heb je zelf ideeën hoe de veiligheidscultuur in onze sector kan worden verbeterd, dan horen we graag van je. Alle suggesties zijn welkom!

De laatste jaren groeide de VNP van een lobbyorganisatie steeds meer uit tot een vereniging die (medewerkers van) haar leden inspireert en met elkaar in contact brengt. De afgelopen maanden deden we dat middels een aantal sessies over netcongestie, waterstof en warmtepompen, maar ook met een arbo-dag over veilig werken en een bijeenkomst waarin we met jongeren van gedachten wisselden over hun rol in (de toekomst van) onze sector. Stuk voor stuk momenten waarop niet alleen kennis werd gedeeld, maar ook waardevolle relaties werden gelegd.

Tot slot: de krapte op de arbeidsmarkt treft ook onze sector. Het is steeds moeilijker nieuw talent aan ons te binden, ondanks dat we veel te bieden hebben. Daarom lees je in dit jaarverslag het verhaal van een aantal stagiairs (of medewerkers die ooit als stagiair begonnen), die op aanstekelijke wijze vertellen waarom zij een plezierige en leerzame tijd hadden in een papierbedrijf. We realiseren het ons niet altijd, maar met hen hebben we goud in handen.

Veel leesplezier!

Rienk Jan van der Kooi & Gerrit Jan Koopman

'ZOVEEL KNOWHOW, ZOVEEL GEPASSIONEERDE COLLEGA'S'

Leonoor van den Beld
Essity Cuijk

ZOVEEL KANSEN

Toen Leonoor van den Beld (23) zich in het najaar van 2019 als student 'logistiek en economie' voor een stage meldde bij Essity Cuijk had ze niet kunnen vermoeden dat ze bijna vier jaar later nog steeds verbonden is aan deze Noord-Brabantse papiermaker. Maak kennis met Leonoor, haar ambities en hoe die prima blijken te passen bij het bedrijf waar zij inmiddels helemaal haar draai vond. 'Mindset is hier net zo belangrijk als vooropleiding.'

'De naam Essity zegt wellicht weinig mensen iets, maar onze merken en producten - *Tork*, *Edet*, *Tempo* - heeft iedereen in huis. Toen ik voor het eerst werd rondgeleid verbaasde ik me over het open proces: je kunt alles van dichtbij volgen. De overweldigende fabriek, de imposante machines, het ingewikkelde productieproces, de continue aan- en afvoer van materialen: op ons terrein is 24 uur per dag bedrijvigheid. Ik wist in mijn begintijd soms 's avonds niet waar ik 's ochtends was begonnen. Zo uitgestrekt, zo groots: waanzinnig interessant!

Als stageopdracht werkte ik aan de nieuwe inrichting van ons magazijn: een gigantische hal waar miljoenen producten liggen opgeslagen. De begeleiding vanuit het bedrijf was supergoed geregeld. Ik mocht overal achter de schermen kijken, kreeg verantwoordelijkheid en ontdekte dingen. Tegelijkertijd kon ik op veel mensen terugvallen.

Een deel van mijn stage voerde ik vanwege corona vanuit huis uit, maar zodra het even kon was ik op het bedrijf. Tijdens mijn opleiding leerde ik het nodige over transport en logistiek, maar

papier maken was nieuw voor me. Ik was soms uren achtereen in de fabriek, ik nam en kreeg de tijd om het productieproces te snappen. Dat was nodig om mijn werk goed te kunnen doen en te begrijpen waar mijn collega's mee bezig zijn. Langzaam maar zeker bekwam ik steeds vaker het gevoel dat ik hier na m'n studie zou willen terugkeren.

Als je op zoek bent naar een job waarbij je niet de hele dag achter een bureau zit, maar de werkvloer op kunt en kennis opdoet van een proces waarmee je gedurende je opleiding niet in aanraking komt, dan moet je bij Essity zijn. Zoveel knowhow, zoveel gepassioneerde collega's, zoveel kansen: daar krijg je geen spijt van.

Inmiddels zorg ik als logistiek engineer dat mensen, materialen en informatie op het juiste moment op de juiste plek zijn. Dit jaar switch ik naar de functie van *unit controller*. Ik wil me op financieel vlak ontwikkelen. Ik heb daarvoor niet per se de juiste vooropleiding, maar bij dit bedrijf is mindset minstens net zo belangrijk. Het is typisch Essity dat deze kans me wordt geboden. Je moet ervoor knokken, jezelf op de kaart zetten, maar dan kan hier een heleboel. Mijn ambitie: ik zou op de lange termijn graag grootschalige projecten managen en doorgroeien naar een leidinggevende positie.

Ik wil een bijdrage leveren aan het werven van meer stagiairs voor dit bedrijf. In de huidige arbeidsmarkt moet je je als werkgever presenteren, bijvoorbeeld op stagemarkten van hogescholen. Als wij zorgen voor voldoende opdrachten en goede begeleiding, dan hebben heel veel stagiairs hier een geweldige tijd. Ik kan het weten!'

Jongeren bouwen tribe van de sector

In maart kwamen veertig jongeren die werkzaam zijn bij papier- en kartonbedrijven bijeen in Barneveld om onder leiding van corporate-antropoloog Walter Faaij te praten over de tribe van onze sector en hun rol daarin. Walter leerde hen door de bril van een antropoloog naar hun eigen sector te kijken en daar een goed gesprek over te voeren bij de openhaard. Over hoe onze sector er over vijf jaar uitziet, hoe je als jongere invloed uitoefent en wat ervoor nodig is om samen te bouwen aan een sterke tribe met impact. En waarom is een vergadering op dinsdagochtend met 25 agendapunten onder een systeemplafond een matig idee? We kijken terug op een geslaagde sessie.

NPO Radio 1: 'Nederlandse papiersector schoonste van Europa'

In de rubriek 'Feit of fictie' op NPO Radio 1 stond in de nazomer de stelling 'de Nederlandse papier- en kartonsector is de schoonste van Europa' centraal. In dit item geeft Corneel Lambregts een spoedcursus papier maken en licht hij toe hoe efficiënt in Nederlandse bedrijven wordt geproduceerd. Daarnaast vertelt David Kemps (ABN AMRO) over water(her)gebruik in onze sector en Martien Visser (Hanzehogeschool Groningen) zoomt in op de CO₂-uitstoot. En om op de initiële vraag terug te komen..... het is een feit!

DOORSTART CVG ONDER AMERIKAANSE EIGENAAR

Op 23 januari meldde papierfabrikant Crown Van Gelder uit Velsen-Noord dat hij een faillissementsaanvraag heeft ingediend bij de rechtbank in Haarlem. Een teruglopende orderportefeuille in combinatie met exorbitante energieprijzen en een gebrek aan overheidssteun deden het bedrijf de das om. Na enkele weken intensief onderhandelen kwam er in maart witte rook uit de schoorsteen: CVG maakt een doorstart onder de vleugels van het Amerikaanse EPAC Technologies. Het merendeel van het personeel blijft behouden. Wij wensen Crown Van Gelder een gezonde, succesvolle toekomst!

RESTWATER PAPIER- FABRIEK DOETINCHEM OMGEZET IN BIOGAS

Innovatie in De Achterhoek: restwater van 35 °C met veel organische stof uit het productieproces van Papierfabriek Doetinchem wordt naar rioolwaterzuiveringsinstallatie Etten gepompt middels een persleiding van 4,5 kilometer. Daar wordt er biogas van geproduceerd, dat over hetzelfde tracé wordt teruggevoerd naar de papierfabriek, waar het ter vervanging van aardgas wordt gebruikt voor stoomproductie. Zo neemt de CO₂-emissie met 2.300 ton per jaar af. Een deel van het biogas wordt daarnaast opgewerkt tot groen gas en geleverd aan het aardgasnet. Een geweldige duurzame ontwikkeling: gefeliciteerd!

Nederlandse Emissieautoriteit: papier en karton koploper verduurzaming

De Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) concludeert dat de Nederlandse industrie nog veel te doen heeft op het gebied van verduurzaming, maar prijst de papier- en kartonsector: 'De sector doet nauwelijks onder voor de benchmark van efficiëntste bedrijven van Europa'. We zijn trots dat onze inspanningen op het gebied van energie-efficiëntie, waterbesparing, innovatie, alternatieve vezels en recycling hun vruchten afwerpen, maar realiseren ons als geen ander dat er werk aan de winkel is om aan de klimaatdoelen van 2030 en 2050 te voldoen. Daar gaan we - onder inspiratie van ons projectbureau - vol voor!

Dubbel feest bij Smurfit Kappa Parenco

De vlag mocht in het voorjaar van 2022 dubbel en dwars uit bij Smurfit Kappa Parenco: het bedrijf legde beslag op zowel de VNP-Arbobokaal als de VNP-Energiebokaal. Dat betekent dat

deze papierfabrikant uit Renkum hoge ogen gooit als het gaat om een veilige werkomgeving én een energie-efficiënt productieproces heeft. Proficiat!

ACTIE MAAKINDUSTRIE: 'HET IS ONGEKEND WAT WE ZIEN GEBEUREN'

MKB-Nederland en VNO-NCW startten de campagne 'Laat ons het blijven maken', waarin het kabinet wordt opgeroepen ondernemers in de maakindustrie (waaronder papier- en kartonbedrijven) te steunen vanwege de hoge energieprijzen. Vanuit onze sector doet René Kort, directeur van Schut Papier, zijn verhaal: 'Hou je vast, ik heb het uitgerekend. De gasrekening is voor ons met 955 procent gestegen, elektra met 810 procent. Het is ongekend wat we zien gebeuren.' Met de hashtag #laatonshetblijvenmaken wordt op social media aandacht gevraagd voor de benarde situatie van veel ondernemers.

Papierbedrijven openen hun deuren in zoektocht naar nieuw talent

Ben je op zoek naar een nieuwe uitdaging als monteur of procesoperator? De papier- en kartonsector biedt vele kansen! Diverse bedrijven, waaronder Smurfit Kappa Roermond Papier, Smart Packaging Solutions en Smurfit Kappa Parenco, openen de afgelopen maanden hun deuren voor nieuwe talenten, zodat zij een (beter) beeld krijgen van de mogelijkheden die onze bedrijven bieden. De eerste nieuwe collega's vonden langs deze weg inmiddels een baan. Wij wensen hun een fijne tijd in onze sector!

Eureka: WEPA maakt wc-papier van miscanthus

WEPA, een Duits papierbedrijf met een vestiging in Swalmen, komt met iets nieuws: toiletpapier op basis van miscanthus (olifantsgras), een van de duurzaamste vezels ter wereld. Niet eerder gebruikte een onderneming deze vezels voor de productie van hygiënapapier. Het miscanthus groeit in Zeeland. Het bedrijf doet al jaren onderzoek naar het gebruik van alternatieve grondstoffen: dit innovatieve product is daar een tastbaar resultaat van. Het bestaat uit een mix van gerecycled papier en miscanthusvezels en dat geeft het papier een nog duurzamer tintje.

'IK KREEG DE RUIMTE ZELFSTANDIG KLUSSEN UIT TE VOEREN'

Niels Bakkerweerd
Stora Enso De Hoop

Van een meeloopstage via een bijbaan en een eindopdracht naar een vast contract: als iemand kan vertellen waarom een stage in een papier- of kartonbedrijf een goed begin van je carrière is, dan is het Niels Bakkerweerd (20) van Stora Enso De Hoop. 'Als je laat zien dat je ambities hebt, dan kan hier een heleboel.'

'Toen ik in het derde jaar van de opleiding technicus engineering van ROC Aventus op zoek ging naar een plek voor een twintig weken durende meewerkstage, heb ik de stoute schoenen aangetrokken en De Hoop een e-mail gestuurd. Van het een kwam het ander en voordat ik het wist werd ik rondgeleid door het bedrijf en stond ik tussen de immense machines. Dan ben je snel verkocht...

Het ging weliswaar om een meewerkstage, maar ik kreeg de ruimte om zelfstandig klussen uit te voeren: ik reviseerde pompen, dacht na over duurzaamheidsverbeteringen. Als ik er een keer niet uitkwam dan was altijd iemand bereid me te helpen. Ik had een mooie tijd en kreeg een goede beoordeling.

Omdat mijn tijd bij De Hoop goed was bevallen, regelde ik er in m'n vierde studiejaar een bijbaantje: naast mijn opleiding werkte ik een dag per week bij de fabriek in Eerbeek. Dat was heel relaxed: ik kon mijn werktijden (in overleg) zelf inplannen en was dus erg flexibel. Toen ik aankaatte op zoek te zijn naar een plek om m'n afstudeerstage tot een goed eind te brengen, was de deal snel beklonken. Ik ging opnieuw voor een langere periode aan de slag, dit keer met een concrete opdracht: het ontwerpen van een veiligheidsbrug - een soort permanent bordes - langs een van de machines. Opnieuw had ik het uitstekend naar m'n zin, wederom verliep de samenwerking met collega's

goed en ook dit keer rondde ik de opdracht met succes af.

Je voelt het aankomen: ik raakte er steeds meer van overtuigd dat ik hier vast zou willen werken. Toevallig vertrok rond die tijd een collega van de technische dienst, zodat ik sinds medio 2022 in dienst ben als technicus op de afdeling mechanisch-technische dienst.

Mijn huidige functie is vergelijkbaar met wat ik deed tijdens mijn stageperiodes, alleen heb ik nog wat meer verantwoordelijkheden. Ik neem deel aan projecten, bijvoorbeeld tijdens onderhoudswerkzaamheden. Als je laat zien dat je ambitieus bent, kan hier vrijwel alles. Op mijn afdeling werken we met z'n twaalfen, stuk voor stuk fijne collega's. De sfeer is informeel, we lachen veel. Iedereen draagt bij als een probleem moet worden opgelost. Na het werk barbecueën we zo nu en dan, dat zijn mooie momenten. De komende jaren gaat een aantal collega's met pensioen, dus alle kansen om hier aan de slag te gaan.

Een tip voor jongeren die bij ons stage willen lopen? Probeer het gewoon! Je zult snel merken dat we je veel te bieden hebben. Mocht je een keer langs willen komen om dit bedrijf van binnen te zien, aarzel dan niet en neem contact op. Voor jou staat de deur open!

**HIER KAN
VRIJWEL
ALLES**

Boeien, werven, binden en samenbrengen

DE MENS CENTRAAL IN PAPIER EN KARTON

Meer dan ooit spelen de drieduizend-zevenhonderd-negen-en-negentig collega's in onze sector een cruciale rol in de continuïteit van onze bedrijfsvoering en ons productieproces. In tijden van (structurele) krapte op de arbeidsmarkt is het niet alleen zaak je te onderscheiden in de werving van nieuw talent. Het is minstens zo cruciaal medewerkers te faciliteren in onderwijs en persoonlijke groei én met elkaar in contact te brengen tijdens inspirerende sessies en boeiende bijeenkomsten.

Scan de QR-code
en surf naar
uitdagendpapier.nl

Om met de 'war for talent' te starten: de krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat we met een flink aantal sectoren en bedrijven in dezelfde vijver naar vakmensen vissen. De kunst is een onderscheidend verhaal te vertellen: waarom zijn wij een boeiende sector waarin je een geweldige baan vindt of een succesvolle stagetijd hebt? De kameraadschap, diversiteit aan techniek en grote hoeveelheid vrije tijd zijn elementen die in dat kader vaak worden genoemd en dus terugkomen in onze campagne.

Dat doen we op een aantal manieren: bijvoorbeeld op ons platform www.uitdagendpapier.nl, waarop je via verhalen, vlogs en reportages kennismaakt met (de mensen in) onze sector. Daarnaast bereiken we via Google, Facebook, TikTok en Instagram - met campagnes gericht op technici, potentiële stagiairs en afgestudeerden - honderdduizenden mensen. Tot slot lieten we met een aantal portretten van inspirerende vrouwen in onze bedrijven zien dat we het stigma van 'mannensector' snel achter ons laten.

Een tweede speerpunt betreft de ontwikkeling en het behoud van medewerkers. Naast implementatie van het mbo-keuzedeel *Papier & Karton* en het updaten van onderdelen uit de 'Modulaire Scholing voor Operators', gaat de aandacht met name uit naar de Maatregel Duurzame Inzetbaarheid en Eerdere Uittreding (MDIEU). Deze maatregel geeft een stevige impuls aan

de motivatie, gezondheid en productiviteit van collega's. Acht bedrijven uit onze sector (plus twee golfkartonbedrijven) nemen hieraan deel, waarbij de VNP penvoerder is en de projectleiding voor haar rekening neemt.

Het derde speerpunt vatten we samen onder de noemer 'binden & boeien': activiteiten waarbij we medewerkers van papier- en kartonbedrijven bij elkaar brengen en inspireren. Zo organiseerden we vorig jaar eindelijk weer een editie van ons Fibre Future Festival. Met zo'n honderd deelnemers bogen we ons in de Flevolandse bossen tijdens verschillende sessies over het thema *duurzaamheid*. Bijdragen van Walter Faaij en Bas Hillerström, een verscheidenheid aan deelsessies, foodtrucks, het prachtige weer en de muzikale afsluiting maakten het tot een onvergetelijke dag.

Ook mochten we weer live met de TechnologieKring: 75 deelnemers - papiermakers, procestechnologen, leveranciers en keynotesprekers - gingen tijdens de '24 uur van Ugchelen' met elkaar in gesprek over productie, voorraadbeheer, machines en producten. Daarnaast organiseerden we in september traditiegetrouw 'Van Baal tot Rol': de introductietraining voor nieuwkomers in onze sector die we in samenwerking met *Human Factory* en het *Natuurvezelapplicatiecentrum* aanbieden.

Tot slot: tijdens twee sessies met Jong VNP ontmoetten jongeren elkaar die geïnteresseerd zijn in de toekomst van onze sector en hun eigen rol daarin. We gingen onder leiding van wildernisgids Bas in gesprek over de papier- en kartonsector anno 2030 (met het bos als metafoor) en bouwden met Walter Faaij aan de *tribe* van de sector: hoe zorg je ervoor dat je als jongere gezien en gehoord wordt binnen het bedrijf?

**'STAGIAIRS
KOMEN HIER
IN EEN WARM
BAD TERECHT'**

Milan Brinkman
VHP Security Paper

MIJN EIGEN AFDELING

In een jaar of tien doorgroeien van stagiair naar afdelingshoofd en MT-lid? Milan Brinkman (31), manager technische dienst bij bankbiljettenproducent VHP Security Paper, vertelt over zijn stormachtige ontwikkeling. 'De frisse wind die hier waait helpt ons nieuw talent aan ons te binden.'

'In 2012 werd ik als student werktuigbouwkunde van de HAN gebeld door een *stagerecruiter* die vroeg of ik interesse had in een opdracht bij een geldpapierfabriek in Ugchelen. Hoewel ik nog nooit van het bedrijf had gehoord, klonk het als een interessante, bijna mysterieuze kans. Na een aantal gesprekken en een rondje door het bedrijf hakten we de knoop door: ik ging aan de slag op de afdeling onderhoud van de TD. Ik leerde het papiermaakproces kennen, maakte 3D-tekeningen, ontmoette collega's en voerde de nodige goede gesprekken. Kortom: een toffe stage die smaakte naar meer.

Dat meer liet niet lang op zich wachten: mijn afstudeerstage volbracht ik eveneens hier. Ik deed onderzoek naar automatisering van de *lijmaanmaakinstallatie*. Een andere opdracht die andere competenties vroeg, maar ik ging met net zoveel enthousiasme aan de slag. Vlak voordat ik afstudeerde gooide ik een balletje op: 'wat zijn de mogelijkheden om in vaste dienst te treden?'.

Maar ja, wat doe je als een vacaturestop roet in het eten dreigt te gooien? Via een verhuurconstructie kon ik toch aan de gang. Ik voerde projecten uit - bijvoorbeeld op het gebied van veilig werken - en leerde de organisatie in de breedte kennen. Veel praten en weerstand omzetten in draagvlak: het bleek een leerzame tijd. Na bijna een jaar besloot ik te solliciteren op de functie van *mechanical engineer*. Ik maakte me weinig illusies, maar werd gekozen. Met eindelijk een vaste aanstelling op zak was ik als projectleider verantwoordelijk voor innovatietrajecten met betrekking tot onze productiemachines.

De bankbiljettenwereld is onvoorspelbaar en kenmerkt zich door pionieren en op onverwachte gebeurtenissen kunnen inspringen. Geopolitieke ontwikkelingen, nieuwe staatshoofden, onrust in de wereld: de onderwerpen in het achttuurjournaal zijn van invloed op onze werkzaamheden.

Toen ik voor het eerst deze fabriek binnenliep vielen de directe manier van met elkaar omgaan, de familiere sfeer en de diversiteit aan techniek me het meest op. In de loop van de jaren kon ik steeds m'n creatieve ei kwijt en kreeg ik meer verantwoordelijkheden. Want waar krijg je als jongere de kans je eigen afdeling in te richten?

In 2017 wachtte een nieuwe uitdaging: na een tijdje als engineer te hebben gewerkt zette ik een afdeling op die investeringsplannen opstelt, bijvoorbeeld voor de ombouw van de stofvoorbereiding, de mouldshop en de bouw van een nieuwe kluis. Een geslaagde tijd waarin een zelfstandig opererende afdeling ontstond die prachtige projecten op poten zette, waarbij innovatie de rode draad was.

De voorlopig laatste stap maakte ik in 2021, toen me werd gevraagd als hoofd van de onderhoudsafdeling aan de slag te gaan. Dat leek me wel wat, maar liever niet *interim*. Ik had plannen, wilde de ruimte om die uit te voeren. Zo geschiedde. Als afdeling zetten we onze ideeën op papier en ontstond een breedgedragen plan waar we met z'n twintig onze schouders onder zetten.

We zijn als VHP Security Paper dagelijks bezig met de vraag hoe we uitgroeien tot een nog aantrekkelijker werkgever en stagebedrijf. Ik probeer een afdeling op te bouwen waar mensen zich prettig voelen, zich ontwikkelen en we aan een gezamenlijk doel werken. We vormen een jong team dat voor een frisse wind in dit bedrijf en de sector zorgt. Ook stagiairs komen hier in een warm bad terecht. Ik ben het levende bewijs dat je nog jaren plezier kunt hebben van een te gekke stagetijd.'

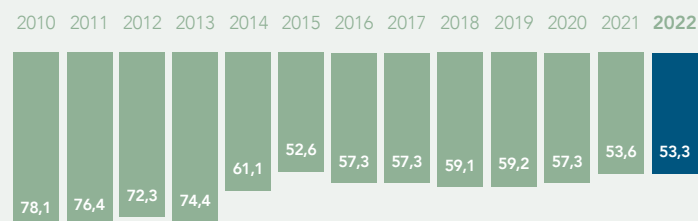

VHP
HARVESTED RESPONSIBLY
Milton Keynes

ENERGIE EN MILIEU

De VNP behartigt de belangen van onze bedrijven in de provincie, Den Haag en Brussel. Op de volgende pagina's een overzicht van voor onze sector relevante ontwikkelingen op politiek vlak.

WATERINNAME (mln. m³)

KLIMAAT EN ENERGIE

Gascrisis treft Europa

De oorlog in Oekraïne leidde tot een gascrisis: grootgebruikers afsluiten van gas was opeens een reële mogelijkheid. Europese landen stelden in allerijl een Bescherm- en Herstelplan Gas (BH-G) op. Nederland definieerde drie niveaus: a) vroegtijdige waarschuwing, b) alarm en c) noodsituatie. In de eerste twee gevallen zijn marktpartijen aan zet, bij het laatste niveau beslist de overheid. Ondanks dat onze sector niet tot de kritieke sectoren behoort, erkent de overheid dat afsluiting grote invloed heeft op onze keten.

CO₂-beprijzing in Europa en Nederland

Europa herzielt de ETS-richtlijn. Dat betekent aanscherping van het ambitieniveau, onder andere door verandering van de lineaire reductiefactor en aanscherping van benchmarks. Dit heeft vanaf 2026 aanzienlijke impact op onze sector en de vrije allocatie van emissies. Nederland introduceerde een aanvullend CO₂-beprijzingsbeleidsinstrument om de afspraken uit het klimaatkoord voor de industrie te borgen: een nationale CO₂-heffing. De VNP maakt de impact van deze maatregel inzichtelijk: zwaarder belasten van onze sector in nationale context (in plaats van een Europese aanpak) is een negatieve ontwikkeling.

Strengere energiebesparingsplicht

Alle EU-ETS-bedrijven gaan onder de

energiebesparingsplicht vallen en de regeling wordt strenger. De plicht geldt voor alle bedrijven die meer dan 50.000 kWh en/of 25.000 m³ aardgas per jaar gebruiken. Bedrijven moeten alle besparingsmaatregelen nemen die binnen vijf jaar zijn terugverdiend; beheer en onderhoud worden ook onderdeel van de plicht. Voor een aantal bedrijven is ook een energiebesparingsonderzoek verplicht, naar aanleiding van Europese EED-wetgeving. Onze sector bouwt voort op de goede uitvoering van de energie-efficiëntieplannen en 9 PJ-plannen.

Subsidie en compensatie

Op het gebied van subsidies en compensatieregelingen gebeurt veel. De oorlog in Oekraïne zorgde voor een ongekende dynamiek. Ondersteuning van de industrie werd overwogen, maar een regeling kwam er niet. Ook de Tegemoetkoming Energie Kosten (TEK) bleek niet te passen. Na intensieve lobby werd wel de Indirecte Kosten Compensatie (IKC) geregeld, maar onder nieuwe voorwaarden. Helaas was er voorlopig slechts budget voor het jaar 2021.

Meer aandacht (nodig) voor zesde cluster en clusterenergiestrategieën

De Nederlandse industrie is onderverdeeld in vijf regioclusters en het zesde cluster, waarin de overige bedrijven zijn opgenomen. Alle clusters werken aan een clusterenergiestrategie (CES) waarin de overheid,

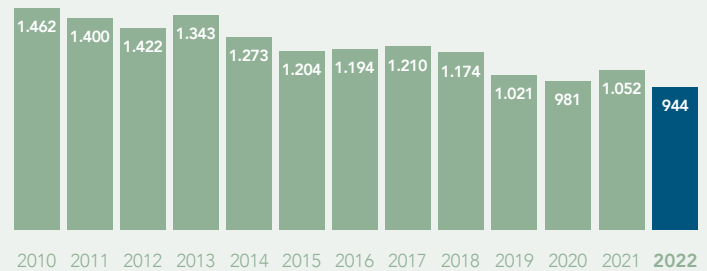
provincies, netbeheerders en de industrie tot een gedragen strategie komen voor de energieplannen en de benodigde infrastructuur. Er was tot voor kort onvoldoende aandacht voor bedrijven in het zesde cluster, waarna we in samenwerking met collega-branches bij kabinet en politici aandacht vroegen voor maatwerk voor onze sector(en).

Energiebelasting en aangescherpt klimaatbeleid

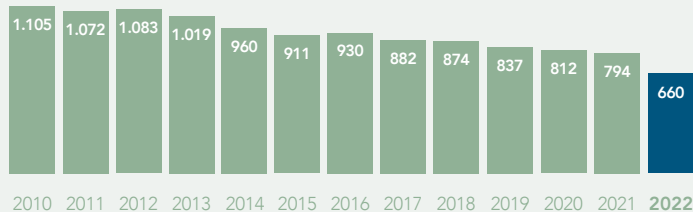
Voor de klimaat- en energiedebatten en commissievergaderingen in de Tweede Kamer benaderden we Kamerleden om de zorgen uit onze sector vanwege de extreme omstandigheden op de energiemarkt als gevolg van de oorlog in Oekraïne keer op keer kenbaar te maken. Voor het Belastingplan 2023 deelden we onze zorgen over de groeiende impact van de energiebelasting en het uitblijven van zekerheid over de IKC-regeling. Voorafgaand aan debatten over verduurzaming van de industrie riepen we op het handelingsperspectief voor de industrie te verbeteren met aandacht voor de aangepaste subsidieregelingen (SDE++ en VEKI). Daarnaast vroegen we aandacht voor energie uit biogene reststromen (rejectverbranding/-vergassing), versnelling van de netverzwaring en een coherente aanpak voor versnelde verduurzaming door sectoraal maatwerk.

DIRECTE EMISSIES NAAR DE LUCHT CO₂ (x 1.000 ton)

DIRECTE EMISSIES NAAR DE LUCHT NO_x (x 1 ton)

CIRCULARITEIT

Richtlijn verpakkingen en verpakkingafval

Nieuwe EU-regels voor verpakkingen pogen de hoeveelheid afval te verminderen. Voor consumenten betekent dat meer herbruikbare verpakkingsopties, onnodige verpakkingen vermijden, oververpakking beperken en duidelijke etiketten. Dit is een voor onze sector belangrijk dossier waarin we het duurzame, circulaire karakter van ons productieproces en materiaal keer op keer benoemen. Hergebruik is complementair aan recycling en milieuwinst moet centraal staan. De herziening bevat positieve elementen, mits beter gedifferentieerd wordt voor biogene recyclebare grondstoffen en er ruimte blijft voor innovatie.

Beleid 'zeer zorgwekkende stoffen' in afvalstromen

Een circulaire economie gaat bewust om met zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in afvalstromen. Niet alleen zijn de Nederlandse

regels uitgebreider dan die van Europa, ook de uitvoeringspraktijk is in ons land strenger. Dat leidt tot verslechtering van onze concurrentiepositie. De VNP draagt actief bij aan het in kaart brengen van de problematiek en geeft aan dat nul emissie moeilijk realiseerbaar is voor afvalstromen. We blijven binnen de industrie en met de overheid de samenwerking zoeken om te kijken hoe het ZZS-beleid effectiever kan. Belangrijk is de prioritering: ZZS met een grote impact op de leefomgeving eerder minimaliseren dan de ZZS die beperkte invloed hebben.

Beleidsontwikkeling circulaire economie

Wat betreft beleidsontwikkeling op het gebied van de circulaire economie zijn twee bewegingen dominant: de EU Green Deal en het Nationaal Programma Circulaire Economie. De VNP is betrokken bij en kritisch op de voornemens van het ministerie van IenW. De overheid scherp

de doelen aan: de maatregelen moeten in 2030 leiden tot 55 procent minder klimaatimpact, 50 procent minder indirect landgebruik, 50 procent minder impact op eutrofiëring en verzuring en 50 procent minder zwerfafval. Voor verpakkingen moet er een trendbreuk komen: 50 procent herbruikbaarheid voor alle verpakkingen en een verplicht aandeel recycled content.

Nederland met eigen interpretatie single-use-plastics

Nederland geeft zijn eigen invulling aan de Europese richtlijn voor single-use-plastics. Helaas levert dat een ongelijk speelveld op: met name de definitie van hoogwaardige recycling komt niet overeen met de werkelijke recirculatie van vezels in onze sector. Ondanks uitgebreid overleg met het ministerie is geen wijziging naar een betere definitie voorzien. Dat remt helaas ook de innovatie.

WATER

Watertekort

In 2022 hadden we in Nederland te maken met droogte. Dat vraagt - met het oog op klimaatverandering - om een nieuwe droogteaanpak. De overheid stelt toekomstscenario's op binnen de Landelijke Coördinatiecommissie Watervdeling. In onze sector kijken we naar korte- en lange-termijnmaatregelen. In de zomer werd opgeschaald naar niveau 2: feitelijk watertekort. De VNP sluit waar mogelijk aan bij de regionale analyse van toekomstscenario's omtrent waterbeschikbaarheid en werkt proactief aan waterkringloopsluiting, zoals gebeurt bij Industrierwater Eerbeek.

Legionellaproblematiek

Nadat we de afgelopen jaren actief waren met onderzoek naar en analyse

van legionella in afvalwaterzuiveringsinstallaties, stond 2022 in het teken van de ontwikkeling - samen met de overheid en omgevingsdiensten - van de 'Handreiking Legionellapreventie in biologische afvalwaterzuiveringsinstallaties'. Zeker bij beheersmaatregelen vergt toepassing van de handreiking maatwerk en dialoog met het betreffende bedrijf. Vanwege nogal wat kennishiaten is overleg tussen bevoegd gezag en bedrijven nodig.

PFAS prominent op de agenda

Recentelijk werd onderzoek gedaan naar PFAS in oppervlaktewater, nadat we eerder te maken hadden met PFAS in de bodem. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat de risicogrenzen voor PFAS in oppervlaktewater boven de gezondheidskundige grenswaarde

van het Europese onderzoeksinstituut EFSA liggen. De metingen vormen de start van een nationaal actieprogramma PFAS, waarin onze sector optrekt met de overheid. De komende jaren staat de aanpak van PFAS in de sector zowel in Nederland als Europa prominent op de agenda.

Waterkwaliteit in Nederland

De doelen van de Kader Richtlijn Water (KRW) zijn in Europa voor de lange termijn vastgesteld. Inmiddels weten we dat we ons maximaal moeten inspannen om deze doelen in 2027 te halen. Onze sector startte met de watervergunningen en de focus op de afvalwaterzuivering zal verder toenemen. De actieplannen die worden opgesteld zullen wederom de lozingsvergunningen van de industrie aanscherpen.

MILIEU

Stikstofcrisis zorgt voor impasse

De stikstofproblematiek raakt ook onze sector. Inzet van het stikstofbeleid is herstel en verbetering van de natuur: pas als dat het geval is ontstaat ruimte voor bedrijvigheid en infrastructuur. Voor onze sector is de aanpak direct gelinkt aan de energietransitie; inzet op elektrificatie biedt kansen maar de landelijke impasse leidt tot onzekerheid. In de provincies wordt al intensief samengewerkt en draagt onze sector bij aan onder meer pilots bij de monitoring van stikstofdeposities.

Industriële emissierichtlijn

De Europese Commissie wil met herziening van de Industriële Emissierichtlijn (IER) een betere verbinding met de Green Deal realiseren en de regels voor emissies consequent toepassen in vergunningverlening, zodat een gelijk Europees speelveld

ontstaat. Met deze herziening schuift Europa op richting het ambitieuze Nederlandse luchtkwaliteitsbeleid (Schone Lucht Akkoord) en dat is gunstig. De voorstellen voor de IER-herziening zorgen voor extra complicaties van de uitvoerbaarheid en een toename van administratieve lasten.

Omgevingswet komt er in 2024

Alle Nederlandse gemeenten moeten de nieuwe Omgevingswet uitvoeren. De wet werd meerdere keren uitgesteld, maar in 2024 gaat het gebeuren. De wet betreft de fysieke leefomgeving. Onze sector krijgt er direct mee te maken, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur, milieu, water, energie, klimaat en economie.

CSRD-richtlijn: invloed activiteiten op mens en milieu

Verplichte rapportage over de impact

van bedrijfsactiviteiten: de Europese Unie nam in 2021 de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) aan. Vanaf 2024 moeten meer bedrijven verplicht verantwoording afleggen over de impact van hun activiteiten op mens, dier en milieu en de invulling die zij geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Voedselveiligheid: verbod op PFAS aanstaande

De warenwetregeling voor verpakkingen en gebruiksartikelen werd in overleg met de sector aangepast. Het betreft het intrekken van de toelating van vier soorten PFAS in papier, karton en coatings, ter bescherming van de voedselveiligheid. De wetwijziging loopt vooruit op het aanstaande (Europese) totaalverbod op het gebruik van PFAS vanwege de voedselveiligheid en gezondheidsbezwaren.

Papier- en kartonbedrijven helpen versneld stappen te zetten in de energietransitie, richting volledige circulariteit: dat is de opdracht waarmee ik iedere dag aan de slag ben. Wat maak je mee, wat ondervind je dan?

Drie maal drie is ...

Welke impact maakt onze sector? We produceren en leveren kwalitatief hoogwaardige producten van natuurlijke vezels met behulp van (veel) water en (veel) energie. Vind er een goede papiermaker bij die van deze ingrediënten een fantastisch product maakt en *voilà!*

Die vezel weten we heel goed te (her)gebruiken. Laten we niet onbescheiden zijn: misschien wel als beste ter wereld. Tegelijkertijd is stilstand achteruitgang en vereisen (technische) ontwikkelingen veranderingen in de stofbereiding: groene(re) chemie, hergebruik van (eigen) reststromen.

Terug naar de hete zomer van 2022: boeren mogen hun land niet irrigeren, bewoners wordt gevraagd hun tuin niet meer te sproeien. Ondertussen pompt één papierfabriek net zoveel water op als een grote gemeente. Mag dat? Zeker: de vergunning is in orde. Wordt het ons gegund? Mag het over tien jaar nog steeds? Zijn we gevoelig voor kritische vragen vanuit de samenleving? Is waterbesparing mogelijk? En hoe beperken we het risico op onderbrekingen in de inname van proceswater?

Van het gas af, CO₂ besparen, minder NO_x, elektrificatie: allemaal bewegingen in dezelfde richting? Nee, lang niet altijd. Besparen en flexibiliseren helpen de sector op operationeel en tactisch niveau. Op strategisch vlak kunnen we niet om waterstof en kleine modulaire reactoren heen. Onderzoek alles met open vizier en behoud het goede.

**MIJN EERSTE JAAR
ALS MANAGER
VAN HET VNP-
PROJECTBUREAU:
EEN BESCHOUWING
DOOR HANNES
SANDERS**

Wat de toekomst brengt weet niemand, maar een ding lijkt zeker: de prijs van fossiele brandstoffen zoals we die ons herinneren van een paar jaar geleden komt niet terug.

Al het goede komt in drieën: waarom zou dat voor onze sector niet gelden? We moeten meters maken. Nu (operationeel), morgen (tactisch) en overmorgen (strategisch).

1. Wat doen we nu? De actualiteit maakt dat we direct moeten schakelen. Het VNP-projectbureau probeert suggesties te doen: gasbesparing, nieuwe (oud)papiersoorten in onze stromen, verduurzamingsinspanningen zichtbaar maken en inspelen op nieuwe wetgeving.

Tijdsspanne: 2023/2024

2. Welke innovatieve, technische oplossingen bieden leveranciers aan? Wat is een toekomstvast investering? Warmtepompen, valorisatie van reststromen uit de waterzuivering, E-boilers en inspelen op netcongestie zijn opties die regelmatig de revue passeren.

Tijdsspanne: tot 2030 grote stappen mogelijk

3. Op welke doorbraaktechnologieën voor de lange termijn zetten we in? Airless drying, superheated steam, drogen zonder warmte, energie uit CO₂-vrije bronnen, waterstof, geothermie en een volledig circulair watersysteem (om maar een paar richtingen te noemen): het kan allemaal realiteit worden. Is onze sector klaar voor de lange termijn en zijn we begonnen aan onze reis richting 2050?

A photograph of two workers in a tunnel, surrounded by large, curved metal pipes. The workers are wearing orange safety vests, dark blue long-sleeved shirts, and black hard hats with white headlamps. They are standing on a metal grate floor. The lighting is warm and focused on the workers, creating a sense of depth and scale. The pipes are large and curved, dominating the background and foreground.

**DUIZEND-EN-EEN
DINGEN**

'OMDAT IK DE PRAKTIJK HEB BELEEFD, SNAP IK DE THEORIE BETER'

Dyanne Caubo
Sappi Maastricht

Als tweedejaarsstudent technicus engineering elektrotechniek aan het Vista College in Maastricht loopt Dyanne Caubo (18) drie dagen per week stage bij de elektrotechnische dienst van Sappi Maastricht. Ze kijkt mee over de schouders van ervaren collega's en doet op die manier een hoop kennis en indrukken op. Nu het einde van haar stageperiode bij Sappi nadert blikt ze terug. 'De diversiteit aan werkzaamheden is enorm, ik houd me met duizend-en-een dingen bezig. Dat wil jij toch ook?'

'Als ik mijn tijd bij Sappi in één woord moet omschrijven dan kies ik voor 'afwisselend'. Ik draag bij aan het oplossen van foutmeldingen aan de papiermachine, ik programmeer, ik repareer, vervang onderdelen, pleeg onderhoud. Het ene moment sta ik aan de machine te sleutelen, het andere vind je me achter de laptop om een analyse uit te voeren. Altijd kijkt een ervaren collega mee, dat is heel fijn.

Ik bof met mijn collega's: ze nemen de tijd om dingen uit te leggen, hun enthousiasme werkt aanstekelijk. Ik kan met vragen altijd bij hen terecht en dat is zeker als stagiair erg prettig. Sappi is een sociaal bedrijf waarin de mens centraal staat. Dat is me op het lijf geschreven, het zou goed kunnen dat ik hier bij een volgende stage weer terechtkom.

Natuurkunde gaat me makkelijk af en dat komt me bij Sappi van pas. De aan- en besturing van machines vind ik te gek; ik los graag problemen op en hou van met m'n handen werken. Na vijf maanden in deze omgeving vallen dingen die ik op school leerde op hun plek. Omdat ik hier de praktijk heb ervaren, snap ik de theorie beter. Of

ik na mijn opleiding doorstroom naar het hbo of juist ga werken, weet ik eerlijk gezegd nog niet.

De afgelopen maanden heb ik zoveel indrukken opgedaan, het was een superleerzame periode. Ik vond het werk nooit eentonig, had de vrijheid om klussen op te pakken en zelf mijn tijd in te delen, hield me met duizend-en-een dingen bezig. Dat wil toch iedereen?

Het hoogtepunt van mijn stagetijd? Op een gegeven moment gaf een computer een systeemfout aan, waarna we de tekeningen van dat machine-onderdeel erbij zochten om zo stap voor stap de bron van de fout te achterhalen en uiteindelijk de storing te verhelpen. Dat zijn fijne momenten!

Terugkijkend wil ik mijn opleiding meegeven dat in het studieprogramma meer ruimte voor bedrijfsbezoeken mag worden vrijgemaakt. Af en toe ergens een kijkje in de keuken nemen verruimt je blik en helpt je een afgewogen stagekeuze te maken. Nu kiest het merendeel van mijn studiegenoten 'blind' voor een stage in de bouw. Er is zoveel meer dan kabels trekken en buizen leggen: dat weet ik inmiddels uit eigen ervaring.'

Samenwerken

AAN EEN EFFICIËNTE, DUURZAME EN FLEXIBEL GEËLEKTRIFICEERDE
PAPIER- EN KARTONSECTOR

Grootschalige elektrificatie van de industrie is noodzakelijk om de vereiste CO₂-reductie te behalen en onze afhankelijkheid van gas te verminderen. Daarvoor moet echter een groot aantal hobbels worden genomen. Zo is de beschikbaarheid van energie-efficiënte elektrisch gedreven technologieën op dit moment onvoldoende. Ook de complexe integratie van deze technologieën en de opleiding van personeel zijn een niet te onderschatten factor. Tel daarbij op onvoldoende netcapaciteit en te kleine aansluitingen, de hoge elektriciteitsprijs en de grote variabiliteit in beschikbaarheid van duurzame elektriciteit en de conclusie is snel getrokken: er moet flink wat water door de Rijn stromen voordat grootschalige elektrificatie in onze sector een feit is.

We - de bedrijven in onze sector en de VNP - maken grote vorderingen richting oplossingen voor deze uitdagingen, zodat we de transitie naar volledige elektrificatie daadwerkelijk maken.

Nieuwe elektrisch gedreven technologieën

Met elektrisch aangedreven warmtepompen kan de enorme hoeveelheid latente energie in onze drooglucht worden hergebruikt om stoom te produceren uit condensaat. Industriële warmtepompen zijn de afgelopen twee jaar in razend tempo ontwikkeld; inmiddels worden stoomtemperaturen tot 250 °C behaald. Warmtegedreven processen direct elektrificeren is de volgende stap. Zo neemt de VNP deel aan het NWO-project *Electrified* dat technieken ontwikkelt om door middel van elektrische krachten water te verwijderen zonder het te verdampen.

Integratie industriële hoge-temperatuurwarmtepompen

In samenwerking met toeleveranciers en kennisinstellingen, zoals het ISPT-warmte-integratieplatform en het project *The Heat is On*, werden efficiënte concepten ontwikkeld voor integratie van dit soort warmtepompen. Door uitgebreid te communiceren

over deze oplossingsrichtingen helpen we onze bedrijven, toeleveranciers, consultants en systemintegrators meer inzichten te krijgen en de uitrol in de industrie te versnellen. Door deelname van hogescholen aan deze trajecten worden de cases tevens onderdeel van de opleiding van toekomstig personeel.

Overheidscompensatie voor hoge elektriciteitsprijzen

De concepten laten zien dat energiebesparingen van meer dan 50 procent realistisch zijn. De implementatie van warmtepompen in de industrie is daarmee ook belangrijk om netcongestie te beperken en de beschikbaarheid van voldoende elektriciteit te waarborgen. Omdat de elektriciteitsprijs per kWh tot drie keer zo hoog is als die van gas, is zelfs bij meer dan 50 procent energiebesparing een rendabele businesscase lastig. Warmtepompen zijn daarom opgenomen in de SDE++-regeling. Deze regeling werkt echter nog niet bij een combinatie van warmtepompen. De VNP lobbyt samen met andere sectoren voor een SDE++-categorie voor gecascadeerde warmtepompsystemen. Tegelijkertijd voeren we in het zesde cluster samen met andere sectoren de druk op de overheid op om ervoor te zorgen dat ook voor onze bedrijven de infrastructuur be-

schikbaar komt die grootschalige elektrificatie mogelijk maakt.

Flexibilisering bij volledige elektrificatie

De integratie van warmtepompen in het papierproductieproces biedt de kans om volledig te elektrificeren. Wanneer we uiteindelijk volledig van het gas af zijn, zijn we overgeleverd aan de grillen van elektriciteitsbeschikbaarheid en -prijzen. Niet meer alleen de E-boiler aanzetten om het net te stabiliseren bij overvloedige beschikbaarheid van elektriciteit, maar ook oplossingen voorhanden hebben voor periodes met een tekort aan elektriciteit.

Hoe en waar in het proces of de keten sla je overschotten op de meest efficiënte en flexibele manier op om ze snel en effectief te kunnen gebruiken op momenten dat er onvoldoende elektriciteit is? Wat zijn de consequenties voor de huidige investeringen in integratie van nieuwe elektrisch gedreven technologieën? Samen met andere sectoren inventariseren we welke technologieën en tools hiervoor nodig zijn (zoals energieopslag en slimme software) en welke kennis hiervoor ontwikkeld en bijeengebracht moet worden, als onderdeel van nieuw op te zetten innovatietrajecten.

Bart Broens
Papierfabriek Doetinchem

Hans de Heus
Papierfabriek Doetinchem

'EEN APENKOOI AAN MOGELIJKHEDEN'

EEN WARM WELKOM

Wat hebben Bart Broens (53) en Hans de Heus (50) gemeen? Ze stapten beiden midden jaren '90 als stagiair binnen bij Papierfabriek Doetinchem en vormen nu – bijna dertig jaar later – het directeursduo van datzelfde bedrijf: Bart als operationeel directeur, Hans als commercieel directeur. Zij zijn het levende bewijs dat je het als stagiair in deze sector behoorlijk ver kunt schoppen!

Hans: 'ik studeerde agrarische bedrijfskunde en had mijn zinnen gezet op een stage bij een whiskydestilleerderij in Schotland. Toen dat niet lukte, raadde mijn buurman aan het eens te proberen bij Papierfabriek Doetinchem. Zo geschiedde: ik kreeg de opdracht een marketingverkoopplan te schrijven. Blijkbaar beviel dat van beide kanten, want niet veel later trad ik in vaste dienst.'

Bart: 'tijdens mijn studie econometrie voerde ik bij dit bedrijf een analyse uit naar het verband tussen de productie en het afvalwater, wat met vier papiermachines nog best ingewikkeld is. Ook vernieuwde ik het volledige kostprijscalculatiemodel. Dat lukte goed, maar ik besloot verder te kijken en op een aantal andere plekken werkervaring op te doen. Uiteindelijk kwam ik hier in 2000 alsnog in dienst en nam langzamerhand steeds meer taken over van de toenmalig directeur. Sinds 2001 maken Hans en ik deel uit van het managementteam.'

Hans: 'een papierfabriek is in veel opzichten een ideaal stagebedrijf. In ons proces vind je een prachtige combinatie van scheikunde, natuurkunde en biologie, terwijl je in de machine juist veel mechanica en elektrotechniek tegenkomt. Verder is er vrijwel altijd sprake van internationaal zakendoen en werk je zowel met je hoofd als je handen. De organisaties zijn meestal niet idioot groot, maar van voldoende omvang om de diepte in

te gaan en desondanks alles te overzien. Wat je ook studeert, bij ons kun je ermee uit de voeten. We bieden een apenkooi aan mogelijkheden.'

Bart: 'grondstoffen, halffabricaten, alledaagse producten en een heleboel techniek: de diversiteit binnen ons bedrijf is groot. We zijn een platte organisatie waarin je de Achterhoekse mentaliteit herkent: gemoedelijkheid, saamhorigheid en *noaberschap* zijn belangrijke waarden. Samenwerken is essentieel, je kunt bij ons snel belangrijk worden. Medewerkers creëren hier hun eigen baan, die ruimte bieden we graag.'

Hans: 'er zijn behoorlijk wat mensen met een mooie staat van dienst in de papierindustrie, die ooit bij ons werkten. Onze fabriek is veelzijdig met vier machines en een breed assortiment op één locatie, maar is tegelijkertijd overzichtelijk qua omvang. Met name de afdeling Technologie is vaak een springplank voor een succesvolle loopbaan in onze sector.'

Bart: 'in mijn begintijd kreeg ik de tijd en ruimte om met iemand mee te lopen en zo langzamerhand te leren hoe het er in dit bedrijf aan toegaat. Daar heb ik nog steeds profijt van. Ook vandaag de dag proberen we nieuwe medewerkers en stagiairs die ruimte te bieden en dat warme welkom te bezorgen, want zij verdienen net als wij de kans dit bedrijf en het productieproces in de vingers te krijgen.'

Hans: 'bij ons bedrijf werkt een flinke groep jonge weekendhulpen. Binnenkort ga ik pizza met hen eten om nog beter in beeld te krijgen wat zij willen en kunnen. Misschien zijn zij wel de operators en technologen van de toekomst. Dan hebben we - zonder dat we het beseffen - al goud in handen.'

We werken samen aan een (nog) veiliger sector

Binnen de VNP zijn we gewend kennis uit te wisselen, te spiegelen en met elkaar te sparren. Dat gebeurt ook op arbo-gebied, waar specialisten en starters elkaar weten te vinden en met behulp van elkaars expertise de veiligheid binnen bedrijven verhogen. Dat willen we vanzelfsprekend voortzetten, maar liever nog maken we een kwaliteitsslag, zodat kennis nog effectiever en sneller wordt gedeeld en bedrijven nog meer profiteren van de knowhow die binnen onze sector beschikbaar is.

Safety checks en de VNP-arbocommissie zijn voorbeelden van middelen en platformen die binnen onze branche zorgen voor kennisdeling. Ieder jaar krijgen bedrijven een safety check aangeboden: een veiligheidskundig bezoek waarbij arbo-specialisten van een collega-bedrijf de veiligheidssituatie beoordelen en advies uitbrengen. Binnen de VNP-arbocommissie wordt informatie uitgewisseld, waarbij actualiteiten, wet- en regelgeving, nieuwe initiatieven en inzichten vanuit (bijna-)ongevallen en incidenten ter sprake komen.

Webinars zijn een nieuw medium dat we inzetten om kennisdeling binnen de sector te bevorderen. Op snelle en effectieve wijze informeren we een grote groep geïnteresseerden over thema's die we selecteren op basis van de behoefte(n) van bedrijven. Deze sessies worden opgenomen en zijn op een later moment terug te kijken.

We benutten het lerend effect van (bijna-)ongevallen en incidenten nog niet volledig. Een ongeval of incident heeft impact binnen een bedrijf, maar door ze met elkaar te delen, houd je bedrijven een spiegel voor: regelmatig is de reactie 'dit had hier ook kunnen gebeuren'. Deze risicoherkenning is waardevol en leidt tot een verhoogd bewustzijn over de veiligheidssituatie bij het eigen bedrijf. Daarnaast zorgen geïmplementeerde beheersmaatregelen voor inzichten om de eigen situatie te verbeteren.

Aandacht gevraagd voor machineveiligheid

In onze sector werken we collectief aan (verbetering van de) machineveiligheid. De ontwikkelingen op dit vlak volgen elkaar snel op en we leggen de lat steeds hoger. Vaak op eigen initiatief en soms onder druk van de Nederlandse Arbeidsinspectie schermen we onze machines steeds beter af. Voor de onderliggende problematiek, zoals handmatig doorleiden, blijken in de praktijk steeds betere oplossingen beschikbaar. Het argument 'technisch onmogelijk' is eigenlijk niet meer houdbaar.

Fabrieken maken vorderingen door vanuit een machine-RI&E een plan van aanpak op te stellen, maar ook de VNP motiveert bedrijven via verschillende wegen zelf de regie te houden en de

volgende stap te zetten. Zo is machineveiligheid - en dus de afscherming van bewegende en draaiende delen - een van de belangrijkste aandachtspunten tijdens een safety check. Daarnaast wordt informatie gedeeld via webinars, de VNP-arbocommissie en een projectgroep machineveiligheid.

Arbo-ondersteuning vanuit de VNP

De VNP werkt met haar partners in het Verbond PK - CBA, Kartoflex, CNV en FNV - aan zelfsturing in de sector op arbo-gebied. Het businessplan geeft richting en focust op vier aandachtsgebieden:

RISICOHERKENNING

- Branche-RI&E voor identificatie van veiligheidsrisico's binnen bedrijven
- Voldoen aan de basiselementen uit de sectorale gedragscode
- Uitvoeren van horizontaal toezicht via safety checks, waarbij bedrijven worden bezocht door deskundigen die bekend zijn met risico's in onze sector
- Ondersteuning bij de uitvoering van een ongevallenanalyse, waarmee latente risico's worden herkend

CONTINU VERBETEREN

- Stimuleren om (bijna-)ongevallen te melden en (zelf) te onderzoeken, waardoor

WIST JE DAT DE VNP:

- Actief is in de Commissie Arbowet van VNO-NCW?
- Een arbo-commissie heeft waarin - ook buiten vergaderingen om - veel kennis wordt uitgewisseld?
- Wet- en regelgeving actief en aantoonbaar volgt t.b.v. ISO 45001- (en ISO 14000-)systemen?
- Door samenwerking binnen het Verbond PK arbo-zaken buiten de cao's houdt?
- Met sectorale cijfers over ziekteverzuim een benchmark binnen de sector aanbiedt?
- Een Helpdesk Arbo heeft?

verbeteracties in gang worden gezet

- Investeren in het kennisniveau van medewerkers op arbo-gebied via opleidingen of kennisdeling
- Continu verbeteren en escalatie bij afwijkingen of niet nagekomen afspraken borgen via safety checks en periodieke safety calls

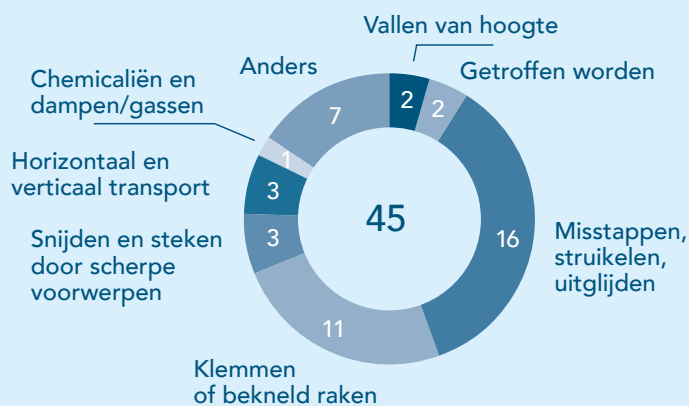
INTENSIEVE SAMENWERKING

- Faciliteren en stimuleren van samenwerking tussen bedrijven in de VNP-arbocommissie
- Organiseren van safety checks
- Organiseren van gezamenlijke bijeenkomsten, zoals intervisiedagen voor safety checkers, landelijke arbo-dagen en de VNP-arbocommissie
- Ontwikkelen van initiatieven waardoor medewerkers van bedrijven elkaar bezoeken en kennis uitwisselen (ook op afstand via safety calls)

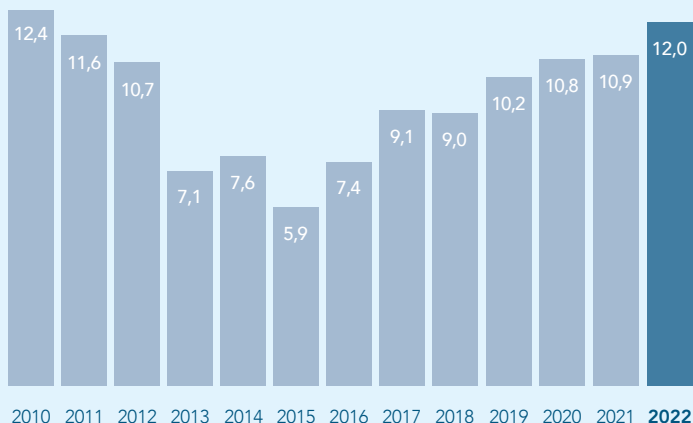
VERTROUWENSPOSITIE UITBOUWEN

- Periodiek en constructief overleg met de Nederlandse Arbeidsinspectie, waardoor de positie en betekenis van het horizontaal toezicht worden bevestigd en wederzijdse aandachtsgebieden en actualiteiten kenbaar worden gemaakt
- Participatie in werkgroepen vanuit VNO-NCW en SCCM

VERZUIMONGEVALLEN 2022

AANTAL ONGEVALLEN PER 1000 MEDEWERKERS

Nina van Eldik
Schut Papier

Van rechercheur-in-de-dop naar carrière maken in een papierfabriek: Nina van Eldik (27), manager kwaliteit & ontwikkeling bij Schut Papier, bewandelde een bijzonder traject voordat zij volledig haar draai vond in de papier- en kartonwereld. 'Een papierfabriek is zo divers, er is zoveel te doen: dat zouden veel meer jongeren moeten ervaren.'

'Weet je waarvan ik droomde toen ik crime science studeerde aan de Saxion Hogeschool in Enschede? Ik wilde bij de politie, bij de forensische opsporing, maar ik kwam er naar verloop van tijd achter dat ik slecht slaap van alle heftige zaken waarmee je te maken krijgt. Ik hakte de knoop door en besloot me te specialiseren in 'gewone chemie'. Ik zocht een stagebedrijf waar ik mijn eigen tempo kon bepalen en papierfabrikant Neenah Coldenhove bood me die kans.

Daar deed ik tien maanden onderzoek naar alternatieve coatings voor transferpapier. Ik vond het heel spannend, maar vanaf de eerste dag voelde ik me meer dan welkom. Er werd goed voor me gezorgd en iedereen keek naar me om. Toen ik voor het eerste de fabriek binnenwandelde verwonderde ik me over wat komt kijken bij de productie van een alledaags materiaal als papier. Twee enorme machines, al die balen grondstoffen en een magazijn vol gereed product. Zo'n productieomgeving had ik nooit eerder gezien; ik keek m'n ogen uit. Mijn onderzoek vorderde gestaag, ik deed testen met alternatieve coatings en experimenteerde met het drogestofgehalte van papier. Het was een plezierige en succesvolle tijd.

Waarschijnlijk verbaast het je niet: ik was daar na mijn afstuderen dolgraag gebleven. Helaas was er geen vacature, maar mijn liefde voor papier was inmiddels flink aangewakkerd. Ik werkte ondertussen bij Profish, maar toen Schut Papier een vacature plaatste voor een manager kwaliteit en ontwikkeling (in opleiding), herkende ik me helemaal in de persoon die zij zochten. In mijn brief schreef ik 'jullie zoeken mij!'.

Hoe mijn werkdag eruitziet? Iedere dag is in zo'n klein, dynamisch bedrijf anders, maar er zijn een aantal vaste

rituelen. Tijdens de ochtendcontrole check ik de kwaliteit van de vellen op de snijmachine. Ik meet de fysische eigenschappen en beoordeel de geproduceerde papieren van de afgelopen dag. De monsters worden indien nodig getest op aquarelleren en olieverf. Hierdoor voel ik me soms een Rembrandt in de dop. De bevindingen voer ik in de computer in, waarna we met een aantal

'JULLIE ZOEKEN MIJ'

leidinggevend de dag doornemen: welk papier maken we vandaag en welke bijzonderheden traden de afgelopen 24 uur op? Daarnaast schrijf ik rapporten en handel eventuele klachten af.

De sfeer bij Schut Papier is gezellig, informeel. Uiteraard discussiëren we soms flink, maar dat lossen we ook wel weer op. Ik ben een van de weinige jongeren in het bedrijf en dat vind ik weleens jammer. Een manier om daar iets aan te doen is ervoor zorgen dat we aantrekkelijke stageopdrachten formuleren en in de stagemap van scholen belanden. Een papierfabriek is zo divers, er is zoveel te doen: dat zouden veel meer jongeren moeten ervaren. En hoe eerder je mensen aan je bindt, hoe langer je daar profijt van hebt. Ik zou het fijn vinden daar een actieve rol in te spelen. Nadenken over onderzoeksvragen, een keer een gastles verzorgen: lijkt me hartstikke leuk!

**LIEFDE
VOOR
PAPIER**

FIBRE FUTURE FESTIVAL 2022

Nadat we elkaar ruim twee jaar niet of nauwelijks zagen als gevolg van de coronapandemie, organiseerden we op 18 mei 2022 de tweede editie van het VNP Fibre Future Festival. Onder een stralende zon kwamen in Dronten bijna honderd collega's uit de sector bijeen om van elkaar te leren op verduurzamingsvlak. Dat leidde tot verrassende inzichten en waardevolle, nieuwe contacten. We kijken terug op een geweldige festivaldag!

'INVESTEER IN JE BELANGRIJKSTE KAPITAAL'

Leon Heeling
Solidus

SERIEUZE BUSINESS

Leon Heeling (21) houdt wel van een uitdaging: hij is zowel werknemer van als stagiair bij kartonbedrijf Solidus. Een aantal dagen per week is hij HR-adviseur op de locatie in Coevorden, de rest van de week besteedt hij aan een onderzoek naar de employee experience van medewerkers van de kartongigant. 'De passie van collega's voor hun werk en het materiaal vind ik fascinerend.'

'De papierindustrie met haar indrukwekkende machines heeft een ambachtelijk, nuchter karakter, maar reken maar dat het serieuze business is. Dag in, dag uit rollen in dit bedrijf tienduizenden kilo's papier van de band. Hier werken mensen veelal voor langere tijd, soms meer dan dertig jaar. Zij zijn vaak enorm gepassioneerd, zowel wat betreft de organisatie als de producten die we maken en zij geven hun kennis en ervaring graag door aan een nieuwe generatie collega's.

Het onderzoek dat ik uitvoer richt zich op de employee experience bij Solidus en de manier waarop medewerkers die reis beleven. Hoe zorg je ervoor dat collega's tevreden en betrokken zijn en blijven? Mensen die goed in hun vel zitten bepalen immers voor een groot deel het succes van het bedrijf. Ik wil vooral een praktisch verhaal op papier zetten dat implementeerbaar is. De enquête is klaar, die

neem ik binnenkort af op vier locaties. In combinatie met een aantal diepte-interviews moet dat een representatief beeld geven waarop ik mijn advies baseer.

Tegenwoordig liggen de banen voor het oprapen en veranderen de eisen van medewerkers. Meer dan ooit is de persoonlijke ontwikkeling van collega's belangrijk, ook als je vermoedt dat iemand wellicht snel weer vertrekt - dienstverbanden worden immers steeds korter. Investeer in je mensen, zij zijn je belangrijkste kapitaal!

Ik zou het leuk en leerzaam vinden om een keer een dienst mee te draaien met een ploeg operators aan de papiermachine. Hoe beleven deze mannen en vrouwen hun werkdag? In een eerdere stage werkte ik in de olie- en gasindustrie. Daar voer je een aantal dagen een klus uit op locatie en als die af is, ga je door naar de volgende. Je hebt echter niet zo'n enorme machine onder je hoede.

Hoe ik mijn toekomst voor me zie? De combinatie van HR, het sociale aspect en bedrijfsbelangen past bij mij. In een later stadium maak ik graag de koppeling tussen HR, marketing en vormgeving, maar nu eerst maar eens focussen op de employee experience en employer branding.'

SCHOOLKRANT

Papier en karton als lesthema 2022-2023 in Informatiecentrum Papier & Karton in Hoofddorp

Hoeveel boeken staan er in de schoolbibliotheek van Informatiecentrum Papier & Karton? Hoeveel werkboeken, schriften en knutselpapier is er in het klaslokaal te vinden? En hoeveel velletjes wc-papier zullen er op één schooldag doorheen gaan?

Papier en karton zijn alledaagse, veelzijdige producten die we overal om ons heen vinden. Dus ook op jullie school in Hoofddorp.

Gelukkig zijn papier en karton natuurproducten gemaakt van een hernieuwbare bron en keer op keer recyclebaar. En papier beklijft. Diverse onderzoeken

wijzen uit dat je beter onderhoudt en leert van papier. Je kunt papier dus met een gerust hart blijven gebruiken. In deze schoolkrant leggen we graag uit waarom. Er valt namelijk veel te vertellen (en te leren!) over het duurzame papier en karton. Daarom hebben we een gratis lespakket ontwikkeld, stellen we een

gepersonaliseerde poster voor in de klas beschikbaar en bieden we een mooie folder aan om te delen na de themalessen en een spreekbeurt. Je leest het deze schoolkrant.

Informatiecentrum Papier & Karton

Papier is veelzijdig in gebruik en in educatief opzicht; er valt

KlasseTV voor kinderen met

PAPIER & KARTON IN DE KLAS

SCHOLIEREN VAN NU ZIJN JE COLLEGA'S VAN DE TOEKOMST!

'WAT WIL JIJ LATER WORDEN?'
Profvoorbereiding, diploma, diploma, diploma... of misschien: heb je ooit een knutselboek gezien? Of een ouderopvoedingsboek, natuurboek, procesboek, boek van de papierfabriek of grafisch ontwerpboek? MEER. Ze kennen deze mooie boeken nog niet. Totdat jij vertelt hoe leuk jouw werk is.

DE GROOTSTE AMBASSADEUR VAN ONS VAKGEBIED BEN JIJ!

Heb je er wel eens aan gedacht een gesprek over papier en karton te geven? Het Informatiecentrum Papier & Karton ondersteunt je daarbij. We hebben video's, folders en posters, met lege handen aandacht en je met een voor de klas staat. We weten wel! Jij met een nieuw toekomstig collega!

OP DORTALE EXCURSIE

In ons lespakket kun je kiezen uit een van de volgende activiteiten:

1. Papiermaking: doe mee met de productie van papier in een papierfabriek.
2. De papierfabriek: een bezoek aan de papierfabriek.
3. De papierfabriek: een bezoek aan de papierfabriek.
4. De papierfabriek: een bezoek aan de papierfabriek.

Meer weten? Check onze website of Insta-account.

Doe de quiz →

Gratis

Wat weet deze quiz?

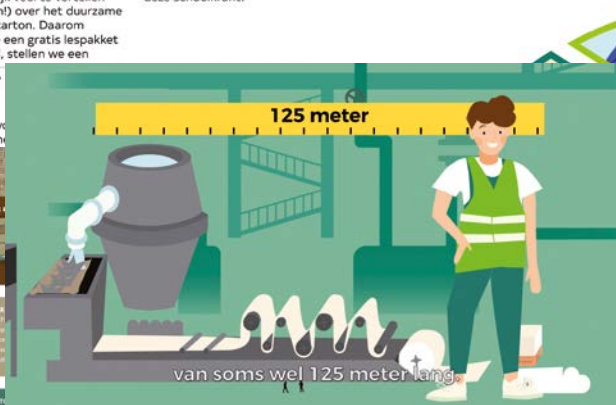
[Meer zien over Papier & Karton](#)

[Meer doen met Papier & Karton](#)

PAPIER & KARTON

KRINGLOOP PAPIER & KARTON

De Donald Duck van vandaag is de krant van morgen

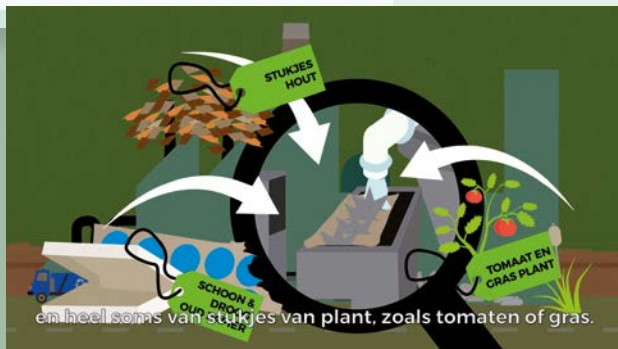
Papier en karton zijn natuurproducten, die op keer te recyclen zijn. Nederland is kampioen recycling!

- 1 PAPIER INZAMELEN**
Dit kan in Nederland altijd dicht bij huis.
- 2 OUD PAPIER SORTEREN**
Zodat het schoon naar de papierfabrieken gaat.
- 3 OUD PAPIER**
Dit is grondstof voor nieuw papier en karton.
- 4 PAPIER MAKEN**
Dit start met pulp: een pap van vezels met water.
- 5 ZEVEN, PERSEN, DROGEN**
In papiermachines van soms wel 125 meter lang.
- 6 NIEUW PAPIER**
Op een rol papier die wel 25000 kilo kan wegen.
- 7 PRODUCTEN**
Bijv. gemaakt door drukkerijen, verpakkingbedrijven, uitgeverijen.

Meer weten? Check onze website of Insta-account

[PAPIERENKARTON.NL](https://www.papiereinkarton.nl)
[@PAPIERNATUURLIJK](https://www.instagram.com/papiernatuurlijk)

PAPIER & KARTON

en heel soms van stukjes van plant, zoals tomaten of gras.

Tip! Word je gevraagd over je beroep te vertellen op de school van je (klein)kinderen? Scan de QR-code, daar vind je de materialen die je daarbij helpen!

Jong geleerd, oud gedaan

Gratis lesmiddelen papier & karton

Het gratis digitale lespakket, waarin onder meer papierrecycling en papierproductie op aansprekende wijze worden toegelicht, vormt het middelpunt van een grootscheepse campagne onder 6.200 Nederlandse basisscholen. Het doel is papier en karton naar de klas te brengen en leerkrachten en scholieren op laagdrempelige wijze kennis te laten maken met de wereld van papier en karton. De campagne* bestaat uit onderstaande onderdelen:

- Digitaal lespakket
- Kids-website Papier & Karton
- Gepersonaliseerde schoolkrant
- Kringloopposter Papier & Karton
- Folder 'Natuurlijk Papier'
- Animaties 'De wereld van Papier & Karton'
- PowerPoint voor spreekbeurt
- Gastdocenten
- Flyers over alle (les)middelen
- Instagramaccount

Keten betrekken met behulp van studenten

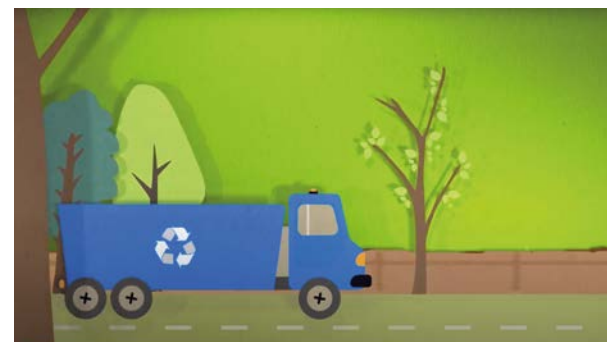
Naast focus op basisschoolleerlingen, publiceerde het IPK een flink aantal inspirerende verhalen uit de papier- en kartonketen die bijdragen aan onderlinge kennisdeling. Je vindt ze op www.papierenkarton.nl, in nieuwsbrieven en op LinkedIn. Daarnaast deden studenten van de Hogeschool Utrecht onderzoek naar de behoefte aan kennisdeling tussen de achterban van PRN, het KVGO en de VNP. Op dit moment werkt het IPK vanuit de volgende propositie aan een plan om kennisuitwisseling tussen ketenpartijen te faciliteren:

- Met elkaar creëren wij een duurzame samenleving;
- Wij vertellen vol passie het waardevolle verhaal van papier en karton;
- Via ons platform en netwerk brengen we kennis samen: betrouwbare informatie over papier en karton waarmee jij impact maakt.

* Deze campagne wordt mogelijk gemaakt door subsidie van het ASF-goededoelenfonds

INFORMATIECENTRUM PAPIER & KARTON ZICHTBAARDER DAN OOI

Een opgefrist logo, vernieuwde website, een folder en poster, diverse animaties en een grootscheepse campagne onder basisscholen: in 2022 gooide het Informatiecentrum Papier & Karton (IPK) alles in de strijd om vanuit de gedachte 'jong geleerd is oud gedaan' scholieren het authentieke en duurzame verhaal van papier en karton mee te geven.

'ZIE IK JE STRAKS IN ONZE SECTOR?'

Math Frencken
WEPA Nederland

Nauwelijks 24 jaar oud, maar nu al een doorgewinterde 'papierman': Math Frencken - medewerker van de afdeling productieplanning bij WEPA Nederland in Swalmen - trad na twee stageperiodes én een zaterdagbaan in vaste dienst bij deze producent van hygiënapapier. 'Duurzaamheid wordt je hier met de paplepel ingegeven.'

'In het tweede jaar van mijn opleiding Manager transport en logistiek van Gilde Opleidingen was ik bij *Van Houtum*, zoals WEPA Nederland toen heette, welkom voor een kennismaking met het bedrijfsleven. Mijn mond viel open toen ik hier naar binnen liep. De machines en grondstoffen, het productieproces: ik had nooit verwacht dat er zoveel komt kijken bij de productie van een op het oog eenvoudig product als toiletpapier. Ik ben van nature geïnteresseerd in de manier waarop dingen tot stand komen. Wat dat betreft kan ik hier m'n hart ophalen.

Het betrof een meeloopstage, waarbij ik me bezighield met laden en lossen van vrachtwagens, de verwerking van bestellingen en voorraadbeheer. Een leerzame tijd die smaakte naar meer. En dat gebeurde: als bijbaan naast mijn opleiding bleef ik hier op zaterdag aan het werk en had ik vrijwel dezelfde taken als tijdens de stage.

Toen ik in het laatste studiejaar opnieuw een stagebedrijf zocht, was - je voelt 'm aankomen - de keuze snel gemaakt. Ik voerde een halfjaar lang een opdracht op het gebied van voorraadbeheer uit. Meer dan voorheen was dit een kantoorbaan, maar ik had er minstens net zoveel plezier in. Zo

nu en dan kwam aan de orde of ik na mijn opleiding in dienst wilde blijven. Daar had ik oren naar en van het een kwam het ander.

Weet je wat dit bedrijf typeert? De manier waarop we als collega's met elkaar omgaan. We lachen veel, helpen elkaar en slaan een arm om elkaar heen als het nodig is. Er is budget voor sportabonnementen, een fietsregeling en af en toe een etentje. Ik ga altijd met goede zin naar het werk.

Bovendien vind ik het fijn om voor een bedrijf te werken waar duurzaamheid en circulariteit vanzelfsprekend zijn. Samen met een aantal partners zamelen we tegenwoordig koffiebebers in op stations, waarvan we in onze fabriek toiletpapier maken. Duurzaamheid wordt je hier met de paplepel ingegeven.

Tegen jongeren die op zoek zijn naar een inspirerende plek om stage te lopen wil ik zeggen: ga bij een papierbedrijf de uitdaging aan! Waarschijnlijk heb je weinig beeld bij wat je kunt verwachten, maar je wordt onderdeel van een fascinerende, groene wereld waarin vele deuren opengaan en je een belangrijke schakel bent in een omvangrijk proces. Zie ik je straks in onze sector?'

MIJN
MOND
VIEL
OPEN

JAAROVERZICHT/LOBBYUPDATE

MEI 2022

Vijftien jongeren uit onze sector zijn op pad met een wildernisgids om in de Gelderse bossen te discussiëren over de toekomst van onze fabrieken en ons materiaal

In een Kamerdebat over de circulaire economie vraagt Erik Haverkort (VVD) aandacht voor aanpassing van het verbod op wegwerpkoffiebekers

Slecht nieuws: we halen als MEE-sectoren niet de 9 PJ-opgave

De gascrisis bereikt een hoogtepunt: de overheid komt met een Bescherm- en Herstelplan Gas waarin grote gasverbruikers bij een noodsituatie worden afgeschakeld

JUNI 2022

Het Kabinet publiceert het Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat, waarin de hoofdlijnen van het klimaatbeleid t/m 2030 zijn opgenomen

In verband met de gascrisis hebben energiebesparing en versnelde verduurzaming de hoogste prioriteit voor Minister Jetten

Het kabinet kondigt aan de reductiefactor voor de industriële CO₂-heffing te willen aanpassen

Netbeheerders voeren voor veertien grote bedrijven en de overige industrie een scenariostudie uit voor de periode 2030-2050

NOVEMBER 2022

De Tweede Kamer spreekt over energieprijzen en de impact op industrie en bedrijven; De VNP levert input aan Kamerleden

Het VNP-waterplatform bezoekt KWR Water Research Institute in Nieuwegein, dat onderzoek doet op het snijvlak van wetenschap, bedrijfsleven en samenleving

De Nederlandse Emissieautoriteit concludeert dat de Nederlandse industrie nog veel te doen heeft op het gebied van verduurzaming, maar prijst onze sector

We spreken met RVO.nl en IenW over versnelling van rejectsverbranding en -vergassing als bron van duurzame warmte of stoomproductie voor onze sector

DECEMBER 2022

De Europese Commissie publiceert (in concept) de EU-brede regels voor verpakkingen, waarin voorkomen van verpakkingsafval en bevordering van hergebruik en navullen centraal staan

We hebben bestuurlijk overleg met EZK over de resultaten van de KWA-speelveldtoets, die aantoont dat onze sector in korte tijd zijn concurrentiepositie ziet verslechteren

Branches in het zesde cluster wijzen de politiek op het ontbreken van regie en snelheid bij uitbreiding van het elektriciteitsnet; in meerdere provincies is sprake van netcongestie

JANUARI 2023

Het jaar begint met een overleg met EZK, IenW en LNV over de stikstofdoelen van de industrie; de reductiepercentages voor verschillende sectoren en de aanpak van piekbelasters komen aan bod

De secretaris-generaal van EZK geeft in economenblad ESB aan dat we onderweg zijn van een gas-intensieve naar een duurzame economie

De VNP neemt deel aan een werkbezoek van Minister Jetten; belangrijkste boodschap: de overheid moet bedrijven in het zesde cluster helpen versneld te verduurzamen

ZOMER 2022

De VNP geeft opdracht tot het uitvoeren van een speelveldtoets die moet aantonen in welke mate het ontbreken van een level-playing-field onze sector benadeelt

We spreken met het Ministerie van Financiën over aanpassing van het degressief tarief en de afschaffing van vrijstellingen voor energiebelastingen

In opdracht van EZK bekeek Berenschot de keteneffecten voor bedrijven bij afschakeling van aardgas; de Nederlandse industrie blijkt sterk verweven, wat een nadeel is in geval van crisis

De adviesroute naar een circulaire economie voor consumptiegoederen wordt aangeboden aan de Tweede Kamer; de focus ligt wat betreft het circulariteitsdoel voor 2030 op hergebruik

SEPTEMBER 2022

Het verhaal dat Nederland tot de efficiëntste landen binnen de Europese papierindustrie behoort komt aan bod in het item Feit of Fictie op NPO Radio 1

In de werkgroep Gelderse industrie wordt met de provincie Gelderland en de omgevingsdiensten gesproken over de uitwerking van CO₂-reductieplannen in de industrie

Energie-intensieve bedrijven en het MKB wankelen en willen dat de overheid maatregelen neemt; waarom doet het buitenland wel iets voor het bedrijfsleven en Nederland niet?

Op Prinsjesdag komt het kabinet met een zorgelijk signaal: uit de plannen en begrotingen blijkt dat de industrie geen steun hoeft te verwachten

OKTOBER 2022

Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen vragen velen zich af waar de steun voor de industrie blijft

Energie-intensieve sectoren sturen gezamenlijk een brief aan fractievoorzitters van politieke partijen en EZK-commissieleden met de vraag om steun voor het bedrijfsleven

Water Energy Solutions gaat van start met een tweede CES-ronde, waarin het initiatief bij de provincies ligt; Noord-Brabant en Limburg trappen af

Europese papier- en kartondirecteuren sturen een brief aan Frans Timmermans waarin ze aangeven dat de Richtlijn Verpakkingen en Verpakkingsafval te veel stuurt op hergebruik

FEBRUARI 2023

Nu de MDIEU-regeling het derde jaar ingaat, is besloten dat ook individuele bedrijven per september 2023 de mogelijkheid krijgen subsidie aan te vragen

We spreken met Kamerlid Henri Bontenbal (CDA) over maatwerk voor onze sector, bijvoorbeeld op het vlak van warmtepompen

In 2025/2026 moet een Europees verbod op PFAS van kracht zijn

Een delegatie van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en Volksgezondheid bezoekt de sector om te ervaren wat bij ons gebeurt op het vlak van verduurzaming en de circulaire economie

MAART 2023

Bij een sessie met jongeren uit de sector spreken we met zo'n veertig deelnemers over de toekomst van onze industrie en hun rol daarin

Focco Vijselaar, directeur van VNO-NCW, roept de politiek op het ondernemersklimaat in Nederland te verbeteren

Er wordt een Interdepartementaal Beleidsonderzoek uitgevoerd naar aanvullende maatregelen om de klimaatdoelen te realiseren; de suggestie van verhoging van de nationale CO₂-prijs leidt tot onrust bij het bedrijfsleven

Het zesde cluster richt zich tot de Tweede Kamer: focus niet alleen op de vijf regioclusters

De zichtbaarheid van het zesde cluster in Den Haag neemt toe, langzaam maar zeker zetten we onszelf op de kaart

APRIL 2023

In Burgers' Zoo zijn zo'n honderd deelnemers aanwezig bij een door het Verbond PK georganiseerde arbo-dag over (het voorkomen van) blootstelling aan schadelijke elementen

We staan op het punt het 9 PJ-addendum te sluiten; onze sector presteerde goed: geen enkel bedrijf hoeft compensatiegelden te betalen

De overheid legt bedrijven een energiebesparingsplicht op; tijdens een inspiratiesessie bespreken we met onze leden welke consequenties dat heeft

We overleggen met het ministerie van IenW en VNO-NCW over ondersteuning in het PFAS-dossier

**'DE MENS IS
HIER GEEN
NUMMER'**

Paula Soet Frijhoff
Smart Packaging Solutions

STERK STAALTJE TIMING

Als stagiair het format van functionerings- en beoordelingsgesprekken verbeteren om er vervolgens als HR-medewerker zelf mee aan de slag te gaan: dat 'overkwam' Paula Soet Frijhoff (27) tijdens haar stage - en niet veel later een vast dienstverband - bij Smart Packaging Solutions, producent van massiefkartonnen verpakkingen.

'Mijn meeloopstage duurde tien maanden; dat vond ik fijn omdat ik écht de tijd had om van A tot Z een bijdrage aan projecten te leveren. De belangrijkste opdracht was verbeteringen aanbrengen in het format van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Het leuke is: dat format is inmiddels ingevoerd en ik maak er tijdens mijn eigen functioneringsgesprek gebruik van.'

Als ik terugdenk aan mijn eerste stagedag dan was dat vooral een tikkeltje spannend en onwerkelijk. Die overweldigende machines, de technische omgeving, overal geluiden, de warmte van de kartonmachine, operators met beeldschermen waar ik niks van begreep: bij papier maken komt veel meer kijken dan ik me ooit had kunnen bedenken. Na verloop van tijd kwam daar trots bij: het is toch fantastisch dat onze producten vanuit Loenen - een dorp op de Veluwe met een paar duizend inwoners - de hele wereld over gaan?

Ik was weliswaar stagiair, maar voelde me vanaf de eerste dag een volwaardige collega. We hebben veel plezier, de saamhorigheid is groot, iedereen is in voor een praatje, begroet en zwaait (naar) elkaar. Ik kreeg de tijd en de ruimte om te leren en mocht daarbij fouten maken. Al snel kwam ik erachter dat het hier laagdrempeligheid troef is en niemand zich groter dan een ander voelt. Mijn rol was ondersteunend aan andere afdelingen: dat overstijgende karakter was het onderscheidende element van mijn stageperiode. Je moet hier zelf je weg vinden, meedenken en initiatief tonen, dan liggen de kansen voor het oprapen.

Tijdens m'n stage realiseerde ik me 'ergens al' dat ik hier een grote-mensen-baan zou kunnen vinden. Na dag één - ik overdrijf niet - had ik dat goede gevoel. Dit bedrijf en zijn cultuur passen bij mijn persoonlijkheid, bij mijn waarden. Twee dagen voordat ik zou afstuderen belde het hoofd van de afdeling met de vraag of ik interesse had om bij Smart Packaging Solutions te komen werken. Een sterk staaltje timing, haha.

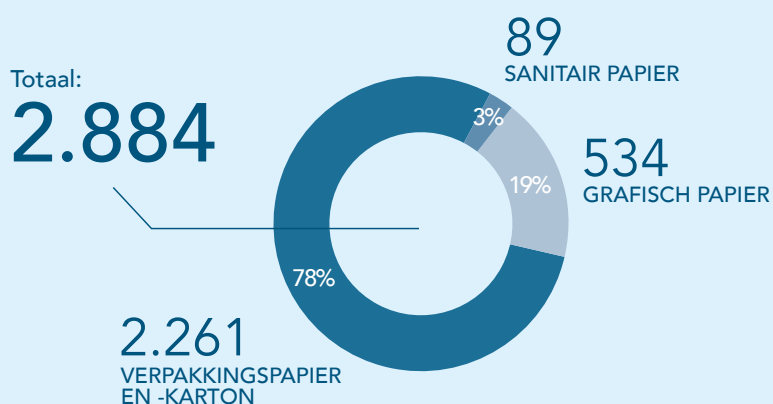
Dit bedrijf heeft een sociaal karakter: we investeren veel in opleidingen van medewerkers en kijken continu of mensen intern kunnen doorgroeien. Zelf heb ik de ambitie om op den duur de stap te maken naar HR-adviseur; in dat traject word ik op een fijne manier begeleid. De mens is hier geen nummer, maar staat op nummer één.'

2022 IN CIJFERS

AFZET EN AANDEEL NEDERLANDS PAPIER EN KARTON

(x 1.000 ton)

AFZET EN OMZET

(Afzet x 1.000 ton, omzet x 1 mln. euro)

	Afzet	Index	Omzet	Index
2010	2.859	100	1.777	100
2011	2.748	96	1.906	107
2012	2.761	97	1.813	102
2013	2.784	97	1.786	101
2014	2.767	97	1.809	102
2015	2.643	92	1.737	98
2016	2.671	93	1.693	95
2017	2.983	104	1.859	105
2018	2.980	104	1.956	110
2019	2.895	101	1.813	102
2020	2.864	100	1.656	93
2021	2.942	103	2.024	114
2022	2.884	101	2.678	151

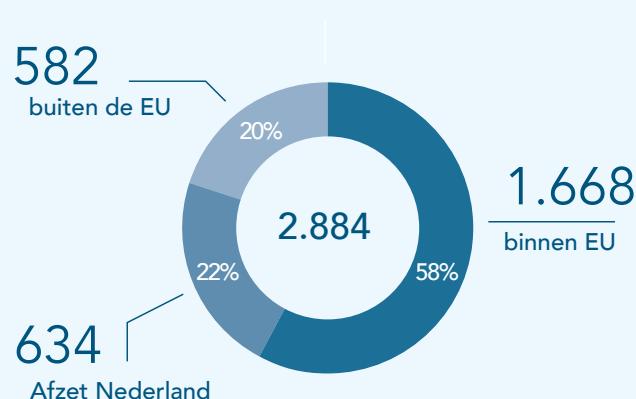
AFZET NAAR BELANGRIJKSTE EXPORTLANDEN

(x 1.000 ton)

	Export	Aandeel
Duitsland	615	27%
België	281	13%
Frankrijk	277	12%
Verenigd Koninkrijk	193	9%
Polen	123	6%
Verenigde Staten	91	4%
Italië	86	4%
Tsjechië	53	2%
Spanje	49	2%
Afrikaans continent	31	1%
Brazilië	31	1%
Hongarije	24	1%
Overig	396	18%
Totaal	2.250	100%

NEDERLANDSE AFZET (EXPORT/BINNENLAND)

(x 1.000 ton)

AFZET PER SOORT

(x 1.000 ton)

	GRAFISCH PAPIER				VERPAKKINGSPAPIER EN -KARTON						SANITAIR PAPIER				
	Totaal	Binnenland		Export	Totaal	Binnenland		Export	Totaal	Binnenland		Export			
2010	967	158	16%	809	84%	1.774	520	29%	1.254	71%	118	48	41%	70	59%
2011	946	123	13%	823	87%	1.681	474	28%	1.207	72%	121	49	41%	72	59%
2012	924	94	10%	830	90%	1.713	446	26%	1.267	74%	124	50	40%	74	60%
2013	925	91	10%	834	90%	1.743	438	25%	1.305	75%	116	45	39%	71	61%
2014	891	71	8%	820	92%	1.760	455	26%	1.316	74%	116	43	37%	73	63%
2015	744	64	9%	680	91%	1.786	438	25%	1.348	75%	113	42	37%	71	63%
2016	725	71	10%	654	90%	1.834	448	24%	1.386	76%	112	41	37%	71	63%
2017	701	58	8%	643	92%	2.170	480	22%	1.690	78%	112	32	29%	80	71%
2018	661	51	8%	610	92%	2.209	502	23%	1.707	77%	110	34	31%	76	69%
2019	606	44	7%	562	93%	2.195	525	24%	1.670	76%	94	28	30%	66	70%
2020	526	43	8%	483	92%	2.249	581	26%	1.668	74%	89	27	30%	62	70%
2021	525	45	9%	480	91%	2.337	566	24%	1.771	76%	80	24	30%	56	70%
2022	534	50	9%	484	91%	2.261	557	25%	1.704	75%	89	27	30%	62	70%

GEMIDDELDE OUD-PAPIER- PRIJZEN 'BONT'

	€/ton	Index
2010	108	100
2011	134	124
2012	105	97
2013	92	85
2014	90	83
2015	94	87
2016	113	105
2017	129	119
2018	79	73
2019	63	58
2020	54	50
2021	138	128
2022	150	139

GEMIDDELDE CELLULOSEPRIJZEN (in US \$/ton)

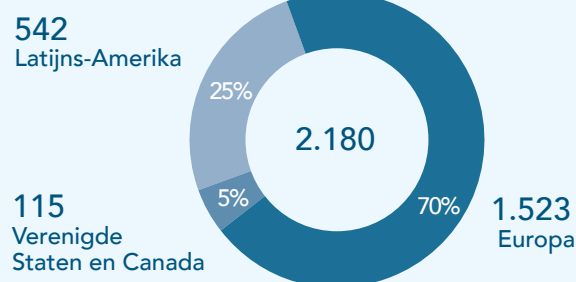
	NBSK	BEKP
2010	930	843
2011	960	810
2012	814	751
2013	858	791
2014	929	733
2015	851	782
2016	804	680
2017	884	818
2018	1.166	1.037
2019	977	850
2020	844	680
2021	1.205	1.008
2022	1.411	1.288

INZET VERSE VEZEL/ OUD PAPIER (x 1.000 ton)

	Cellulose	Oud papier
2010	515	2.206
2011	471	2.159
2012	537	2.140
2013	520	2.206
2014	544	2.209
2015	474	2.232
2016	485	2.285
2017	445	2.634
2018	425	2.628
2019	413	2.578
2020	378	2.591
2021	413	2.656
2022	380	2.515

HERKOMST GEÏMPORTEERDE CELLULOSE (x 1.000 ton)

ALGEMENE INFORMATIE

2022

		2021
Omzet (x 1 mln. euro)	2.678	2.024
Afzet (x 1.000 ton)	2.884	2.942
Capaciteit (x 1.000 ton)	3.258	3.304
Werknemers	3.799	3.800
Fabrieken	21	21
Concerns	16	16
Machines	34	34

AFZET IN CEPI-LANDEN (x 1.000 ton)

	2022	+/- 2021
Duitsland	21.625	-6,5%
Italië	8.696	-9,1%
Zweden	8.525	-4,8%
Finland	7.207	-16,8%
Frankrijk	7.087	-3,7%
Spanje	6.342	-4,8%
Polen	5.218	0,0%
Oostenrijk	4.640	-8,4%
Verenigd Koninkrijk	3.462	-4,9%
Nederland	2.884	-2,0%
Portugal	2.358	3,4%
België	1.764	-1,9%
Tsjechië	937	4,0%
Roemenië	648	-8,3%
Overig	3.295	-0,2%
Totaal	84.688	-6,1%

'DAT KAN VAN DE BUCKETLIST'

Jaqueline Teixeira Chiabai
Smurfit Kappa Roermond Papier

DE UITDAGING

Geboren en opgegroeid in Brazilië, sinds een jaar of zes woonachtig in Nederland: Jaqueline Teixeira Chiabai (25) is als stagiair voor een periode van zes maanden werkzaam bij Smurfit Kappa Roermond Papier, waar zij in het kader van haar opleiding bedrijfsmanagement mkb een plan maakt om de organisatiestructuur van de afdeling logistiek te verbeteren.

'Voor mijn opleiding reis ik een aantal keer per week tussen Roermond en Eindhoven, dus toen de kans zich aandeed om op fietsafstand van huis stage te lopen, twijfelde ik geen seconde. Ik kende het bedrijf, wist dat er papier wordt gemaakt, maar had hier nooit binnen gekeken.

Logistiek is het vak binnen mijn opleiding waarmee ik de meeste moeite heb, dus ik heb bewust voor een stageopdracht op dat vlak gekozen. Ik daag mezelf graag uit. Mijn opdracht betreft de herstructurering van de afdeling logistiek, zodat de workload evenredig over de medewerkers wordt verdeeld en de afdeling het productieproces optimaal ondersteunt.

De eerste weken van mijn stage bracht ik de situatie in kaart, sprak met heftruckchauffeurs, de procesbeheerder en de teamleider en

verzorgde een presentatie voor medewerkers: de reacties daarop helpen me mijn plan aan te scherpen. Ook het wegnemen van weerstand is onderdeel van mijn onderzoek.

De mensen in het bedrijf gaan gezellig en vriendelijk met elkaar om. Ik vind vooral de mix aan leeftijden boeiend. Sommige collega's werken hier ruim dertig jaar, anderen komen net kijken: dat gaat goed samen en er wordt veel gelachen. Ik ben vooral te vinden in de fabriek, in de buurt van de afdeling en heb zelfs al eens op een heftruck gereden. Dat kan van de bucketlist, haha.

De begeleiding vanuit Smurfit Kappa Roermond Papier is goed geregeld. Ik kan altijd terecht bij de teamleider of de opleidingsadviseur. Ze geven ook feedback op de stukken die ik schrijf. Nederlands is niet mijn moedertaal, dus het is fijn dat iemand met een taalkundige blik meekijkt. Gelukkig wordt mijn Nederlands steeds beter, ik versta zelfs al een beetje Limburgs.

Mijn tip voor studenten die in een papierbedrijf stage willen lopen: neem het initiatief en bel gewoon. Je krijgt er geen spijt van!'

© 2023, Koninklijke VNP

Vereniging van
Nederlandse Papier- en
kartonfabrieken

Kruisweg 761
2132 NE Hoofddorp
020 - 654 30 55

info@vnp.nl
www.vnp.nl
@VNPonline

REDACTIE
Koninklijke VNP

VORMGEVING
StudioDAM, Amsterdam

FOTOGRAFIE
Portretfotografie (m.u.v. Jaqueline):
Wineke Onstwedder, Amsterdam
Overige fotografie:
Paul Tolenaar, iStock/Getty images
en archief VNP

Bij de fotografie voor dit jaar-
verslag zijn alle in onze sector
geldende veiligheidsvoorschriften
in acht genomen.

DRUKWERK
SpringerUit Drukwerk, Schoorl

PAPIER

Omslag:
Magno Volume 250 gr/m²

Binnenwerk:
Magno Satin 150 gr/m²

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevens-
bestand of openbaar gemaakt, in
enige vorm of op enige wijze, het-
zij elektronisch, door fotokopieën,
opnamen of enige andere wijze,
zonder voorafgaande toestem-
ming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst
mogelijke zorgvuldigheid samen-
gesteld. De uitgever aanvaardt
geen aansprakelijkheid voor
onjuistheden in deze uitgave.

Hartelijk dank Sappi Maastricht!

Wij danken de collega's van
Sappi Maastricht voor het
beschikbaar stellen van hun
papier voor dit jaarverslag!

